

UNIVERS

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ NY FÆLLESTILLIDSMAND ■ TEMA: SPINOUTS ■ OG MEGET, MEGET MERE ...

Byens bedste job

Han er i gang med at fjerne andre folks affald i Universitetsparken, før de fleste er stået op. Til trods for det mener gartneren Søren Nicholson, at hans arbejdsplads er et paradys for en mand med grønne interesser. Havemanden håber, at han kan være med til at give de studerende mere mod på bøggerne, hvis han gør sit arbejde godt.

LÆS MERE PÅ
SIDE 7

Foto: Anders Trørup

Udenlandske talenter får danske skatteproblemer

Danske skatteregler strider mod hele idéen med at give skattefrie stipendier til unge forskere, mener professor Poul Nissen. Men der ser ud til at være en løsning på problemet.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Når unge forskere kommer til Danmark med et skattefrit stipendium, kan det være en invitation til problemer. Det har en del udenlandske postdocer efterhånden oplevet, når de ankom til Aarhus og blev afkrævet skat af de penge, de havde med sig.

– Der mangler forståelse for, at man kan arbejde på et universitet uden at være ansat. De unge forskere er jo ikke almindelige lønmodtagere, men kommer med en selvstændig bevilling, påpeger professor Poul Nissen.

Han leder grundforskningscentret PUMPKIN, der er et eftertragtet opholdssted for unge, ambitiøse molekylærbiologer.

Strider mod stipendieidéen

Poul Nissen mener, at beskattningen strider mod selve stipendietanken og er et trist signal til talentfulde forskere.

– Meningen med stipendierne er netop, at de skal finansiere unge selvstændige forskere. Bliver de mere eller mindre ansat hos mig, mister de jo også en del af den selvstændighed, som de ville beholde, hvis de valgte at arbejde i for eksempel Tyskland, England

eller Spanien. Jeg synes, vi burde tænke lidt mere på brain gain, siger Poul Nissen.

Skatteproblemet ender ofte med, at stipendierne bliver overført til Aarhus Universitet, hvorefter forskerne bliver ansat på almindelige vilkår med en supplerende løn fra universitetet eller Poul Nissens forskningsbudget.

Der er en løsning

Det ser ud til, at problemet opstår, når AU overtager administrationen af de tilrejsende unge forskeres bevillinger mener Lis Helleberg, der er HR-supporter på Science and Technology.

– Hvis stipendiaten derimod får sit skattefrie stipendium udbetalt i rater fra sit hjemland, er det ikke nødvendigt at betragte det som en "dansk" indtægt, og så skal det ikke beskattes her i landet, siger Lis Helleberg.

International kritik

De stipendier, som forskerne har med sig til Poul Nissens laboratorier, har de fået gennem EMBO – European Molecular Biology Organisation. Hos EMBO beklager man, at Danmark som et af de få blandt de 27 medlemslande beskatter stipendiaterne.

Problemet er først og frem-

mest, at ikke alle stipendiatere får samme vilkår og muligheder, siger Bernhard Huber, der er finans- og administrationsleder ved EMBO. Han peger på, at beskattningen også går ud over stipendieprogrammets succesrate.

– Vores ønske er jo, at så mange som muligt får glæde af EMBO-stipendierne, siger han og understreger, at EU er på samme linje. (EU betaler også til EMBO-stipendierne gennem sit Marie Curie-program, red).

>> LÆS MERE PÅ SIDE 2

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER**PRISER TIL FORSKNING**

TI FORSKERE MED AU-TILKNYTNING BLEV HYLDET MED HOLST-KNUDSENS VIDENSKABSPRIS OG FORSKNINGSFONDENS PH.D.-PRISER.
LÆS MERE > SIDE 4

EN TRAVL TILLIDSPOST

KARRIEREFORLØB OG LØNAFTALER. DET ER IKKE JUST SMÅTING, DER STÅR PÅ TO DO-LISTEN HOS DEN NYVALGTE AC-FÆLLESTILLIDSMAND.
LÆS MERE > SIDE 5

IDÉ TIL VIRKELIGHED

EN RÆKKE FORSKERE PÅ AARHUS UNIVERSITET HAR ALLEREDE GODE ERFARINGER MED AT FÅ DERES FORSKNING UD OG VIRKE I SAMFUNDET.
LÆS MERE > SIDE 8-9

THINK ABOUT BRAIN DRAIN

DENMARK MAKES LIFE TOO DIFFICULT FOR RESEARCHERS WHO WANT TO START THEIR CAREER AT A DANISH UNIVERSITY.
READ MORE > PAGE 2

Summer programme for IC

This year the University International Club (UIC) is again inviting all staff, spouses and members of the International Community to weekly summer activities. The programme includes visits to museums and a glass blowing workshop and a whole-day excursion to the magnificent Rosenholm Castle, built in the mid to late 16th century by the Rosenkrantz family. You can view the entire programme and register for individual events at au.dk/uic

Learn how to apply to the EU's Cooperation Programme for 2013

On 20 June interested researchers can find out more about how to apply for funding from one of the EU's major funds, the EU Cooperation Programme. The university's Research Support Office and representatives from the Danish Agency for Science, Technology and Innovation will provide a general introduction to the 2013 edition and the future "Horizon 2020" EU research programme. There will be an opportunity afterwards to discuss specific project ideas with fundraisers from Research Support. Find out more and register at au.dk/en/research-support-unit under events.

Denmark needs to think more about brain gain

TAX RULES According to Professor Poul Nissen, Denmark makes life far too difficult for researchers who want to start their career at a Danish University. He believes the Danish taxation regulations are at loggerheads with the rationale for giving young researchers tax-free fellowships.

By **Helge Hollesen**
hho@adm.au.dk

Coming to Denmark with a tax-free fellowship is simply asking for trouble. This has been the experience of many young researchers who have been required to pay tax on the money they brought with them upon arriving in Aarhus.

"They continually run into walls, at one office after another, because the taxation authorities fail to understand that you can work at a university without being an employee. These young researchers are not normal wage earners. They arrive with an independent grant and are ready to take care of themselves," says Professor Poul Nissen. He leads the PUMPKIN basic research centre, which enjoys international acclaim and is a highly sought after station for ambitious young molecular biologists researching cell pumps in living organisms.

"These are the brightest minds, who arrive with their own funding and want to demonstrate that they belong among the ranks of top researchers. We should think more about brain gain and give them a warm welcome," says Poul Nissen.

Employment sends an unfortunate signal

Poul Nissen calls it an unfortunate signal when taxation problems frequently lead to research fel-

lowships being transferred to Aarhus University and the researchers being employed under normal conditions, often with a supplementary wage from the university or Poul Nissen's own research budget.

Each time he has to supplement the wage of a research fellow who ends up having to pay Danish tax it costs him half a postdoctoral position.

“These are the brightest minds and we should give them a warm welcome

Poul Nissen,
Professor

"Once they pay tax on the relatively modest fellowships they arrive with they often have less money than they had as a PhD student," explains Poul Nissen.

In his opinion is the benefit of attracting people who bring their own financing is undermined when it leads to an administrative burden, and still culminates in an employment relationship.

"It is particularly unfortunate for the young researchers. The whole purpose of the fellowships is to finance young independent scientists. If they end up being employed by me, they lose some of the independence they would have if they chose to work in a country

like Germany, Great Britain, or Spain," says Poul Nissen.

No government should benefit

The fellowships which the researchers bring with them have been granted through EMBO - the European Molecular Biology Organisation. EMBO was established by the European Molecular Biology Conference, EMBC, which Denmark became a signatory to in 1970.

EMBO has repeatedly contacted the Danish EMBC delegates to get EMBO added to the list of organisations for which fellowships are tax-free.

EMBO regrets that the organisation's fellowships are not tax-free in Denmark, notes Gitta Bourke, Council administrator at EMBO.

"According to the principles guiding intergovernmental agreements, no government signing the Agreement is supposed to benefit from the EMBC activities, and most of the 27 EMBC member states adhere to that principle," says Gitta Bourke.

Same standard for all

For EMBO, the first and foremost problem is that all the fellows should have the same standards and possibilities, says Bernhard Huber, head of Finance & Administration at EMBO.

"Secondly, all member states should carry the same responsibilities and enjoy the same benefits from this programme. Thirdly,

each tax payment diminishes the success rate of the programme, and we want as many young scientists as possible to benefit from this scheme. And this is not only our idea but also the position of the European Union, who is co-financing this specific programme through Marie-Curie-actions," states Bernhard Huber, emphasizing that to date EMBO has not had any fellows rejecting the fellowships as a solution to the problem.

Tax-free payments from the home country

HR support person, Lis Helleberg, at Science and Technology explains that the tax problem appears to arise when Aarhus University takes over administration of a fellowship.

"It is then always seen as an employer relationship, subject to

taxation. However, if the research fellows receive their tax-free fellowship as regular payments from their home country, it must not necessarily be seen as "Danish" income and therefore not subject to taxation in Denmark," says Lis Helleberg, HR support person for employees at the Department of Computer Science, Bioinformatics Research Centre, Department of Chemistry and Interdisciplinary Nanoscience Centre (iNANO). People should always check with the Danish Tax and Customs Administration (SKAT) to avoid problems later.

She does not think researchers generally have major problems with the grants they bring with them to Aarhus being subject to taxation.

"Most of them just accept the situation," she says. ■

Researchers from all over the world are working at PUMPKIN basic research centre. Some of them are financed by independent tax-free grants. But the authorities fail to understand that they are not normal wage earners.

UNIvers

Udgives af Aarhus Universitet.

Kontrolleret oplag: **12843**
i perioden 1. januar 2011-30. juni 2011

Den nyeste udgave af UNIvers kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 25. juni
Deadline for indlæg 18. juni kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygn. 1448
8000 Aarhus C

T: 8715 0848
E: univers@au.dk

W: www.au.dk/univers

Annoncer: dgMEDIA 7027 1155
Tryk: Avis-Tryk A/S
ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinus
Ansv. redaktør
T: 8715 3053
E: btu@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Redaktør
T: 8715 3054
E: ksl@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8715 3018 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8715 3028 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Peter Nicolaisen
Journalistpraktikant
T: 8715 3058
E: pn@adm.au.dk

Marie Groth Andersen
Journalist
T: 8715 5103
E: mga@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Lasse Emil Frost
Studentskribent
M: 2567 0547
E: lef@adm.au.dk

Sanne Hyldgaard
Fotograf
M: 2462 2860
E: shy@adm.au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8715 3042
E: lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotograf
T: 8715 3043
E: jbra@adm.au.dk

Anders Trærup
Fotograf
T: 8715 3043
E: avt@adm.au.dk

Hreinn Gudlaugsson
Grafiker
T: 8715 3101
E: hrg@adm.au.dk

Katrine Brandt Møller
Grafisk designer
T: 8715 3285
E: kbm@adm.au.dk

Astrid Friis Reitzel
Grafisk designer
T: 8715 3102
E: af@adm.au.dk

Nyt administrativt nyhedsbrev

Aarhus Universitet har netop udsendt første udgave af et nyt nyhedsbrev for administrationen på universitetet. Formålet med nyhedsbrevet er at sikre, at alle administrative medarbejdere – uanset om de organisatorisk hører til på et af vicedirektørområderne, på dekanaterne eller på institutterne og centrene – fremover får et bedre overblik over nye administrative initiativer. Forslag til historier til nyhedsbrevet sendes til Knud Holt Nielsen på khni@dpu.dk. Næste deadline er den 6. juni.

Ombudsmanden går ikke ind i Koldau-sag

Musikprofessoren Linda Koldau har indgået forlig med Aarhus Universitet og samtidig valgt at opsiges sin stilling. Derfor har Folketingets Ombudsmand besluttet ikke at gå yderligere ind i sagen. Til det siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen. – Ombudsmanden tog selv initiativ til at vurdere, om der var grundlag for at undersøge sagen af egen drift. Vi tager naturligvis Ombudsmandens afgørelse om ikke at foretage sig yderligere til efterretning. Jeg er enig med Ombudsmanden i, at universitetet skal overveje, hvilke erfaringer der kan drages af det samlede sagsforløb.

100-års-dag for Justus Hartnack

Den 29. maj var 100-års-dagen for filosofen Justus Hartnacks fødsel. Han indledte en ny æra i dansk filosofi, da han i 1954 blev udnævnt til professor ved Aarhus Universitet. Med Justus Hartnack blev der igen respekt om filosofikum – den filosofiske prøve, som alle studerende dengang skulle bestå i det første studieår, men som mange havde svært ved at se meningen med. Filosofen var kendt som en eminent forelæser, der med elegance og pædagogisk overblik gjorde filosofitimerne til en fængslende forestilling. Læs mere om Justus Hartnack på au.dk

Verdensberømt professor ved Harvard tilknytted AU fra næste år

GÆSTEPROFESSOR Den amerikanske politolog Robert Putnam bliver i 2013 og 2014 Distinguished Visiting Professor og blandt andet hovedtaler ved næste års MatchPoints Seminar.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Det er et meget kendt og velanset navn, der i 2013 og 2014 bliver Distinguished Visiting Professor (DVP) ved Aarhus Universitet.

Den amerikanske politolog Robert Putnam regnes for at være en af verdens mest indflydelsesrige samfundsforskere i disse år, ikke mindst på grund af sin teori om social kapital. Putnam har i sin forskning vist, at et samfund ikke alene bygger på fysiske og økonomiske ressourcer, men at den sociale kapital er mindst lige så vigtig. Den sociale kapital skabes gennem sociale netværk mellem

individer og fungerer som det kit, der binder samfundet sammen i form af tillid og udviklingen af fælles normer og værdier. På den måde øger den sociale kapital individers og gruppers evne til at samarbejde om fælles mål.

– Putnam viser, at de brud, der sker i de her år, hvor mange fællesskaber og foreninger har trange kår, påvirker samfundets økonomiske vækst i negativ retning. Den sociale kapital er på mange måder en usynlig kapital i forhold til den materielle kapital, men Putnams forskning viser, at den er helt afgørende for såvel samfundets sammenhængskraft som dets produktivitet og rigdom, forklarer lektor Michael Böss.

Michael Böss er leder af MatchPoints-seminarerne, og han har peget på Robert Putnam som en værdig aftager til politologen Francis Fukuyama, der var DVP ved AU i perioden 2009-2012. Derfor er Putnam også udset til at være hovedtaler ved næste års MatchPoints Seminar, der netop kommer til at handle om social kapital.

Indflydelse går begge veje

Om Putnams kommende tilknytning til Aarhus Universitet siger Michael Böss:

– Det vil styrke Aarhus Universitet på rigtig mange måder. Putnams forskning kan inspirere til mange nye forskningsprojekter, og han kan styrke de mange forsk-

Foto: United States Studies Centre

Robert Putnam har blandt andet skrevet bogen "Bowling alone", der udkom i 2000 og som beskriver en forandring i USA, hvor folk er blevet mere og mere individualiserede og frakoblet tidligere tiders mere forpligtende fællesskaber. Dette får ifølge Putnam betydning for hele samfundet og det han kalder den sociale kapital.

ningsmiljøer, der allerede kigger på den sociale kapitalens betydning.

Putnams forskning bliver brugt i rigtig mange forskellige sammenhænge. Selvfølgelig blandt samfundsfaglige forskere, men også på professionshøjskoler og i en række pædagogiske sammenhænge.

– Hans teorier peger i virkeligheden på noget, vi intuitivt godt ved. Men han underbygger det med empiri. For eksempel viser hans forskning, hvordan det rige foreningsliv i 50'ernes USA er blevet afløst af et mere individualistisk samfund med lav social tillid mellem borgerne, forklarer Michael Böss, der også betegner Putnam som aktivist, fordi han i

mange år har rejst rundt i verden for at fortælle, at udviklingen faktisk godt kan vendes til det bedre, hvis vi aktivt vælger at bidrage til samfundets fællesskaber.

Robert Putnam selv understreger, at samarbejdet ikke kun vil bære frugt for forskere på AU:

– Danmark er et ideelt laboratorium for studiet af styrken af samfundsfællesskaber og deres udfordringer. Jeg ser frem til at arbejde i dette laboratorium sammen med studerende og kolleger i Aarhus. Og jeg opfatter det som en ære at blive tilknyttet Aarhus Universitet, som har et af Europas stærkeste forskningsmiljøer inden for samfundsvidenskaberne. ■

AU IT strammer op på telefonsikkerheden

NY MAIL Med indførelsen af det nye mailsystem bliver der også strammet op på sikkerheden for dem, der tjekker mail og kalender på mobilen. Irriterende, men nødvendigt, siger informationssikkerhedschefen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Vil du tjekke din arbejds-mail mobilt, skal der være kode på din telefon, og det skal være muligt at få AU IT til at fjernslette alt indholdet, hvis den bliver stjålet, eller pinkoden tages forkert tilstrækkeligt mange gange. Også selvom mobilen er privatejet.

– Selvfølgelig er det besvær-

ligt at skulle taste sin kode ind, når telefonen har ligget urørt i ti minutter, og det er vidtgående at skulle give mulighed for automatisk sletning, hvis pinkoden tages forkert. Men vi har desværre set eksempler på medarbejderes telefoner, der er blevet stjålet og genfundet af politiet, hvor vi efterfølgende har set oplysninger på telefonen, som absolut ikke burde have været frit tilgængelige, siger Ole Boulund Knudsen, der er an-

svarlig for universitetets informationssikkerhed.

Gælder alle enheder

De nye regler omkring telefonsikkerhed er nødvendige, fordi en lang række AU-ansatte får personfølsomme oplysninger som for eksempel CPR-numre i deres mailboks, fortæller Ole Boulund Knudsen.

Om man som bruger direkte bliver gjort opmærksom på de

nye sikkerhedsregler, når man installerer sin mail eller kalender, afhænger af ens mobil eller tablet – androidsystemer advarer deres brugere, mens det samme ikke er tilfældet med Apples iPhones og iPads.

Men ligegyldigt, hvilken enhed man har, og ligegyldigt, om den er privat eller betalt af arbejdet, kan man ikke slippe for den ekstra sikkerhed, hvis mailen og kalenderen skal virke, siger informationssikkerhedschefen.

– Jeg forstår godt, hvis nogle af dem, der bruger deres private telefoner til at tjekke mail, synes, det er problematisk, at vi nu blander os i deres sikkerhedsindstillinger. Men på den anden side er risikoen ved tyveri lige så stor, selvom telefonen er privat, siger Ole Boulund Knudsen.

Kan ikke overvåge

Til gengæld garanterer Ole Boulund Knudsen, at AU IT hverken

kan eller vil bruge deres rettigheder over telefonerne til at foretage flere ændringer eller til at overvåge brugernes adfærd.

– Vi vil kun sikre, at der er kode på telefonen, og at indholdet kan slettes, hvis man melder telefonen stjålet hos AU IT. Derudover vil vi på sigt indføre, at telefonindholdet bliver slettet, hvis man taster koden forkert mere end 25 gange. Men brugerne vil aldrig blive overvåget, hvad enten man bruger en privatmobil eller en, der er stillet til rådighed af universitetet. Det vil jeg gerne slå helt fast, siger han. ■

DU KAN LÆSE MERE OM DE NYE SIKKERHEDSREGLER OG DET NYE MAILSYSTEM PÅ AU.DK/NYMAIL OG OM INFORMATIONSSIKKERHED GENERELT PÅ INFORMATIONSSIKKERHED.AU.DK

Prisregn på en solskinsdag

FORSKNING En række AU-forskere hyldet med Holst-Knudsens Videnskabspris og Forskningsfondens ph.d.-priser.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

Der var nærmest højsommer i Aulaen, da ti forskere med tilknytning til AU fredag den 25. maj fik en tydelig anerkendelse for deres indsats. De Musikstuderendes Kor sang fra balkonen om vårens komme, og stolte familiemedlemmer, venner og fagkolleger var med til at fejre prismodtagerne.

Først modtog AU-alumne, professor, dr.med. Oluf Borbye Pedersen fra The Novo Nordisk Foundation Center for Basic Metabolic Research ved Københavns Universitet

og professor, D.Pol.Sc. Timo Teräsvirta fra CREATES, Institut for Økonomi, Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris.

Prisen er på 100.000 kroner og uddeles til to forskere, som har udmærket sig på allerhøjeste niveau, og som i deres karrierer har høstet stor national og international anerkendelse.

Og efter de to professorers korte præsentationer af deres omfattende forskningsresultater var turen kommet til de otte yngre forskere, der blev tildelt Aarhus Universitets Forskningsfondens ph.d.-priser. Prisen er på 50.000 kroner.

Fotos: Lars Kruse

UNivers talte umiddelbart efter prisuddelingen med to af de stolte modtagere af ph.d.-prisen.

Dorthe B. Ravnsbæk

Dorthe Ravnsbæk forsker for tiden ved MIT, Massachusetts Institute of Technology i USA, men ellers er hun tilknyttet iNANO. Hun forsker i, hvordan vi kan lagre brint, så vi kan bruge det som energikilde på en nem og ufarlig måde. Dorthe Ravnsbæk blev sidste år udnævnt til Europas bedste ph.d.-studerende, da hun modtog "European Young Researchers' Award 2011". Og nu er hun altså også tildelt AU's Forskningsfondens ph.d.-pris.

– Det betyder noget særligt, når man får en anerkendelse fra de folk, der kender én

allerbedst. International anerkendelse er selvfølgelig også fantastisk, men det er her på AU, jeg har min rod. Det er her, jeg hører hjemme, lød det fra Dorthe Ravnsbæk.

Hun fortalte i øvrigt, at det havde været en større udfordring at holde den korte præsentation af sin forskning, end det plejer at være.

– Mange af de videnskabelige ord kender jeg næsten kun på engelsk, men nu skulle jeg jo holde oplægget på dansk. Så jeg øvede det en del gange derhjemme, hvor jeg talte højt for mig selv, fortalte Dorthe Ravnsbæk med et smil.

Nina Holm Vohnsen

Med historien om en frustreret dagpenge-modtager, der i forbindelse med en sygdom hele tiden løber panden mod en mur på jobcentret, fortalte Nina Holm Vohnsen om sit ph.d.-projekt, der handler om offentlig ledelse og implementering. Nina Holm Vohnsen har via en antropologisk analyse undersøgt, hvad der sker, når idealer og virkelighed mødes – og her helt konkret, hvad der sker, når en lovgivning om sygefravær bliver omsat til konkrete afgørelser eller handlinger i en sagsbehandlers eller borgers liv.

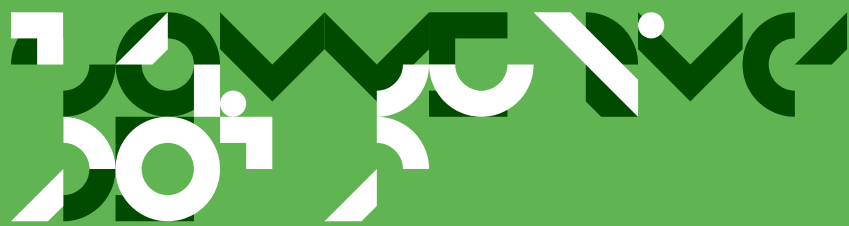
– Hvis implementeringen går skævt, så har mange rigtig travlt med at placere et ansvar. Så skyldes det enten dårlig planlægning af vejen fra A til B eller dårlig kommunikation. Men det bygger på en forkert grundantagelse om, at implementeringen kan styres. Min tese er, at B er uden for styring, forklarede Nina Holm Vohnsen.

Derfor lød hendes råd også, at al kritik af udviklingsproces eller implementering i virkeligheden skal ses som en gave til politikere og ledere, så de bliver klar over de mange forskellige måder at opfatte implementeringen på.

– Jeg har en afhandling på 260 sider, så jeg tænkte selvfølgelig over, hvilket eksempel jeg skulle fremhæve i dag. Jeg valgte et, der forhåbentlig er interessant for mange. Og så synes jeg også, det rummer et vigtigt budskab her på universitetet, hvor vi jo også har været i gang med en forandringsproces, sagde hun. ■

Dorthe B. Ravnsbæk (øverst) og Nina Holm Vohnsen var to af modtagerne af Forskningsfondens ph.d.-priser.

SOMMERMØDE 2012

Hør om mulighederne og udfordringerne ved forskning på tværs, og diskuter fremtidens universitet med universitetsledelsen, når Aarhus Universitet runder semesteret af med et sommermøde i Søauditorierne:

TORS DAG DEN 14. JUNI KL. 14.00-16.00

Til mødet vil professor Anders Børghlum, iPsych, sammen med professor Søren Rysgaard, Center for Arktisk Forskning og professor MSO Lotte Meinert, Centre for Cultural Epidemics, diskutere og dele deres erfaringer med interdisciplinær forskning. Derefter vil rektor Lauritz B. Holm-Nielsen fortælle om indsatsen på universitetets fire kerneområder og give en status på den faglige reorganisering. Efterfølgende vil der være mulighed for debat med hele universitetsledelsen. Lektor Vibeke Lehmann fra Institut for Statskundskab er ordstyrer.

Alle medarbejdere er velkomne til sommermødet, som også kan følges på medarbejdere.au.dk og til en række storskærmsarrangementer på Aarhus Universitets lokaliteter rundt omkring i landet. Det vil være muligt at stille spørgsmål og deltage i debatten både fra salen og via mail.

Efter mødet vil der være en forfriskning både i Aarhus og til storskærmsarrangementerne.

Læs mere om arrangementet på au.dk/sommermoede

DE ØVRIGE SEKS PH.D.-PRISMODTAGERE VAR:

PH.D. MALENE FLENSBORG DAMHOLDT, BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES

PH.D. ERIK LERKEVANG GROVE, HEALTH

PH.D. METTE KALLESTRUP HAGENSEN, HEALTH

PH.D. HAO JIANG, SCIENCE AND TECHNOLOGY

PH.D. ANDERS BREDAHL KOCK, BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES

PH.D. STEFFEN TERP LAURSEN, ARTS

Per Dahl er ny fællestillidsmand for det videnskabelige personale og den del af de administrativt ansatte, der er medlem af et forbund under Akademikernes Centralorganisation.

Ny fællestillidsmand: Flere vil være fagligt aktive

FAGLIGT ARBEJDE Per Dahl er ny AC-fællestillidsmand, og han kan mærke stigende interesse for det faglige arbejde. De ansatte har fundet ud af, at det giver indflydelse, siger han.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Seniorordninger, karriereveje for strandede postdocer, udmøntningen af en ny personalepolitik, indfrielse af løfterne om medbestemmelse, et ensartet lønsystem og presset fra Christiansborg om mindre administration og mere undervisning.

Når man spørger Per Dahl om, hvilke opgaver der ligger og venter ude i den nærmeste horisont, er det ikke just småting, der bliver læst op fra to-do-listen for den nyvalgte fællestillidsmand for det videnskabelige personale.

– Jeg vælger at se det som en udfordring. Det er jo også en mulighed for at kunne sætte sit præg på de aftaler, der bliver indgået, og opnå et resultat, som medarbejderne kan være godt tjent med. I modsætning til den enstrengede ledelsesstruktur er tillidsfolk på valg og kan fravælges, hvis de ikke lever op til medarbejdernes forventninger. Derfor handler det om at opnå nogle resultater, siger han.

Kalenderen skal ryddes

Litteraturhistorielektorens lille kontor i kasernebygningen er helt som forventeligt fyldt med bøger

fra gulv til loft. Eneste undtagelse er et stort og mistænkeligt udseende hul nederst på den ene reolvæg, hvor foreløbigt kun et par bunker med plastikchartekker spreder sig på de ellers gabende tomme hylder.

– Jeg har ryddet op og smidt ti sække ud for at få plads til alle de tillidsmandspapirer, som jeg forventer, der vil komme, griner Per Dahl og forklarer, at også kalenderen skal ryddes, når man siger ja til det omfattende hverv som fællestillidsmand.

– Officielt bruger fællestillidsmanden halvdelen af sin tid på arbejdet, og derfor er det normalt, at man bliver frikøbt fra sine undervisningsforpligtelser. Men jeg forventer, at der i praksis er arbejdsopgaver til meget mere, siger han.

Flere vil være med

Per Dahl har været aktiv i tillidsmandssystemet ad flere omgange – både før og efter, universitetsloven i 2003 indførte en enstrengt ledelse af universitetet. En af de store forskelle fra dengang til nu er, at flere medarbejdere interesserer sig for det faglige arbejde.

– Interessen fra både administrative og videnskabelige medarbejdere er langt større, end den

har været i mange år. De ansatte har indset, at samarbejdsudvalgene og tillidsmandsarbejdet er nogle af de steder, hvor der virkelig er indflydelse at hente, siger han.

VIP og TAP skal arbejde sammen

Den nye AC-fællestillidsmand afløser Finn Folkmann, der efter seks år på posten ikke kan genvælges flere gange. Og ud over at være fællestillidsmand for alle forskerne og underviserne er Per Dahl også fællestillidsmand for den del af de administrativt ansatte, der er medlem af et forbund under Akademikernes Centralorganisation.

At han på den måde favner både teknisk-administrativt personale og videnskabeligt personale, ser Per Dahl som en fordel.

– Med den nuværende professionalisering og centralisering af administrationen kan vi nemt risikere en ufrugtbar modsætning mellem administration og videnskab, en ”dem” og ”os”-tankegang. Det håber jeg, at tillidsmandsarbejdet kan være med til at forhindre, så vi som ansatte grundlæggende set har de samme interesser, siger han. ■

!

DET MENER PER DAHL OM:

Karriereveje for postdocer

– Vi har mange unge forskere, der efter deres ph.d.-forløb får en postdoc-stilling, men derefter ser karrierevejene lukke sig, fordi der ikke er adjunkt- og lektorstillinger nok. Vi skal have etableret nogle karriereforløb, så folk kan nære tillid til, at der er en karrierevej i universitetsverdenen, og at de ikke ender flere år i en midlertidig stilling og et slingrende, usikkert ansættelsesforløb.

Seniorordninger

– Det karakteristiske for universitetets ældre forskere er, at de har stor erfaring og viden, en stor fleksibilitet og et bredt internationalt netværk. Derfor skal der indgås systematiske senioraftaler for dem, der måske har brug for aflastning på nogle områder, men ellers generelt stadig er parat til at yde en indsats.

Medinddragelse

– Rektor har bekræftet, at han gerne vil inddrage de ansatte i så høj grad, som universitetsloven tillader det. Det er selvfølgelig op til tillidsmandssystemet at sikre, at de muligheder, der så findes for reel inddragelse, også bliver realiseret, og at forholde sig kritisk, hvis det ikke er tilfældet.

Arbejds miljø

– I foråret har vi de fleste steder gennemført en fysisk arbejdspladsvurdering, og i efteråret skal der gennemføres en tilsvarende psykisk APV. Især de administrativt ansatte har virkelig været udsat for en række meget store belastninger i forbindelse med forandringsprocessen, og jeg tror, at det vil kunne ses i arbejdspladsvurderingerne. Derfor er det vigtigt, at vi i samarbejde med ledelsen får en ordentlig opfølgning på resultaterne.

Lønforhandlinger

– Lønftalerne for de videnskabelige medarbejdere er stort set opsagt hele vejen rundt. Det vil sige, at der hen over eftersommeren skal gennemføres lønforhandlinger for stort set alle hovedområder. Her bliver den store udfordring, at alle medarbejdere – hvad enten de kommer fra det tidligere DJF, DPU eller NAT – skal have forhandlet og harmoniseret deres lønstrukturer. Det er virkelig nogle rigtig store aftaleområder, vi skal have på plads.

Fotos: Jørgen Røis

Linda Udengaard (t.v.) og Lise K. Mortensen flyttede sidste efterår fra økonomicenteret på Science and Technology til det nye Regnskab i AU Økonomi og Planlægning.

Fra blæksprutte til specialist – et halvt år efter

REGNSKAB Der er nu gået seks måneder, siden en række af Aarhus Universitets regnskabsfunktioner blev samlet i et fælles center. Vi skal være nemmere at få fat i, men ellers har der været langt færre problemer end forventet, lyder det fra lederen af Regnskab, Arne Skov.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Før blev så godt som alle fakturaer og rejseafregninger godkendt og bogført på de enkelte hovedområder – nu bliver de behandlet i ét fælles regnskabskontor. Før havde de enkelte regnskabsmedarbejdere mange forskellige opgaver – nu er de langt mere specialiserede. Før sad medarbejderne spredt over hele universitetet – nu sidder de sammen i grupper organiseret efter deres arbejdsopgaver.

Linda Udengaard flyttede sidste efterår fra økonomicenteret på Science and Technology til det nye Regnskab, hvor hun nu sidder i afdelingen, som behandler rejseafregninger.

– Inden vi flyttede, var der en frygt for, at det ville blive ensformigt at arbejde med det samme hele tiden, men det er det slet ikke blevet. For mig har det mest overraskende nok været, at det gik så nemt, som det gjorde. Vi blev lynhurtigt samlet i gruppen og fik et godt sammenhold, selvom vi kom fra vidt forskellige kulturer, fortæller hun.

Overrasket over forskellene
Linda Udengaard fortæller, at en stor del af specialiseringen foregår ved, at medarbejderne deler deres

erfaringer fra deres gamle arbejdspladser og sammen finder en "best practice" for det nye, fælles regnskabsområde.

Ifølge Lise K. Mortensen, som er opgaveansvarlig for gruppen, der behandler rejseafregninger, har noget af det mest overraskende netop været, at der var så store forskelligheder.

– Der har været forskelle mellem hovedområderne, men også mellem enkelte institutter på hvert enkelt hovedområde. Og det har jo unægtelig gjort det lidt mere turbulent at lave ens regler for, hvordan vi gør, smiler hun.

– Det er ikke alle, der synes, at ens regler er til det bedste, og så har det jo været en af vores opgaver at få forklaret, hvorfor det er nødvendigt, siger Lise K. Mortensen.

Finder de nødvendige forskelle

Ifølge Arne Skov, som er leder af Regnskab, er arbejdet med at få standardiseret økonomiprocesserne så meget som muligt stadig i gang.

– Men forskellighederne og de faglige problematikker er da blevet lidt mere "faste i kødet", om man så må sige. Fra, at vi for et halvt år siden var der, hvor mange områder blev administreret forskelligt, har vi fået mange af processerne harmoniseret og fået sat fokus på,

hvor forskelligheder måske er en nødvendighed, siger han.

Han forstår godt, hvis ensretningen giver utilfredshed nogle steder.

– Nogle brugere kan opleve at få afvist en rejseafregning, fordi de før havde en lokal aftale om, at man måtte gøre på en bestemt måde, som ikke går mere. Bare det faktum, at der nu er kommet et større fagligt fokus på f.eks. rejseafregninger, har betydet, at der i dag bliver afvist flere, som sikkert tidligere var blevet godkendt, siger han.

Bedre kommunikation

Arne Skov er overordnet set rigtig godt tilfreds med den nye organisering. Der er dog stadig knaster, der skal afhøves – særligt omkring kommunikationen.

– For de fleste er det i dag ikke muligt at komme i fysisk kontakt med den person, som behandler f.eks. en rejseafregning. Derfor skal spørgsmål stilles over telefonen og mail. Og her har vi måske ikke været skarpe nok på, hvordan man rent faktisk kommer i kontakt med os, og det er noget af det, vi vil forbedre.

Stiver arbejdselvtilliden

At institutter og hovedområder ikke har én fast kontaktperson i Regnskab, som de altid kan gå til, er en direkte konsekvens af den

Alle fakturaer og rejseafregninger på AU bliver nu behandlet ét sted.

nye organisering, fortæller han.

– Vi har ikke generalister, som bredt kan svare på alle spørgsmål. Netop fordi, vi ønskede en specialisering, fik medarbejderne også kun adgang til de systemer, som de skulle bruge for at løse deres arbejdsopgaver. På den måde undgik vi, at man forblev i den gamle rolle som generalist, siger han.

Og det var faktisk lidt af en lettelse, fortæller Lise K. Mortensen. – Det betød, at det var en kort, men til gengæld lidt mere hård overgang for organisationen, indtil vi havde fået de nye rutiner i grupperne på plads. Det har vist sig at være en god beslutning, da man havde hængepartier med sig ind i det nye arbejde, siger hun.

Der er en generel oplevelse af, at det har givet medarbejderne en helt ny tilfredshed i arbejdet at blive specialister i stedet for blæksprutter, fortæller Arne Skov.

– I Lindas gruppe ved de nu, at de er dem, der ved mest om rejseafregninger på hele universitetet. Her sidder man sammen med fagfæller og kan videnedveksle over bordet. Det stiver folks arbejdsmæssige selvtillid af på en helt anden måde, siger han. ■

OM REGNSKAB

Regnskab er samlet fysisk i Aarhus og tager sig af blandt andet betaling af regninger, udsendelse af fakturaer og godkendelse af rejseafregninger. Afdelingen er opdelt i fire underafdelinger: Kreditor, Debitor, Rejseafregning og Balanceansvar.

Hvert år behandler Regnskab cirka 340.000 regninger fra eksterne leverandører, 46.000 rejse- og udlægsafregninger fra medarbejderne og sender cirka 35.000 salgsregninger ud af huset.

Fotos: Anders Trørup

Søren Nicholson er rigtig glad for at passe det sydlige område af Universitetsparken, men han har ikke selv valgt det. Som ny gartner overtager man nemlig sin forgængers område samt makker.

Parkens stolte vogter

MØD EN TAP Hans arbejdsdag starter meget tidligt, og hans første opgave er at indsamle skrald, alligevel elsker Søren Nicholson sit job som gartner på Aarhus Universitet.

Af Peter Nicolaisen

pn@adm.au.dk

Søren Nicholson møder på arbejde, mens mange mennesker stadig ligger og snuer hjemme under dynerne. Sammen med resten af gartnerne samles han i deres lille personalestue i parkeringskælderen under samfundsfaglig kantine klokken seks om morgenen. Her drikker de dagen i gang med en kop kaffe, hvorefter den står på oprydning af Universitetsparken.

– De studerende og ansatte har nok svært ved at forestille sig, hvor beskidt parken ser ud, når vi møder. Så længe de har svært ved det, gør vi vores job godt nok, siger Søren Nicholson, som i dag har haft ekstra mange flasker og dåser at samle ind, efter at mange åbenbart har brugt Universitetsparken som udgangspunktet for deres fest i løbet af pinsen.

Ifølge Søren Nicholson er der dog også fordele ved de mange smidte flasker og dåser.

– Vi bruger pantindtægterne til at finansiere vores fredagskage, så uden dem var vores fredage nok ikke blevet så sjove.

En drømmearbejdsplads

Når klokken bliver 8.30, samles

gartnerne igen til en gang kaffe i deres underjordiske tilholdssted. En halv time senere er Søren Nicholson klar til at gå i krig med dagens næste opgave, buskrydning. Han påfører sig sin rustning, der foruden sikkerhedssko og hørevern består af en hjelm og skjolde både foran og bagpå.

– Vi kan blive ramt af sten og grene eller få foden i klemme. Der er en grund til, at vi har sikkerhedsudstyr på. At være gartner er farligere, end man tror.

Søren Nicholson fatter sin buskrydning, en moderne le med to plastikblade for nedan, og begiver sig ud på sin arbejdsplads. Gartnerne har delt parken mellem sig, og Søren Nicholson og hans makker har fået det sydlige område som deres areal. På vej derved fortæller den ivrigt snakkede gartner om sin passion for arbejdet i universitetets grønne centrum.

– Universitetsparken er min drømmearbejdsplads. Det er det bedste sted at være gartner i hele Aarhus. Hele mit liv har jeg været grøn mand, så det er fantastisk at få lov til at gebærde sig i den her oase midt i byen. Flere af mine kolleger har været her i mere end tredive år. Det siger noget om, at

” Vi kommer rundt til alle parkens bygninger og mennesker. Det er næsten det mest fantastiske ved det her arbejde. Sammen med posten er vi de eneste, der har hele universitetet som vores arbejdsplads. Jeg er meget stolt over at passe den her utrolige park, der danner rammen om noget så vigtigt som læring.

Søren Nicholson, gartner

det er et sted, man har lyst til at blive, indtil man skal pensioneres.

Motiverende at skabe god kulisse

Søren Nicholson bevæger sig ned langs universitetssøen med buskrydderen hvilende på skulderen.

– Det vigtigste er, at de studerende og de ansatte har et godt område at være i. Det er min opgave som gartner, at kulissen omkring universitetet er i orden. Jeg tror på, at hvis man kommer ud i parken efter en forelæsning eller møder den for første gang som ny studerende og tænker ”Hold da op. Det er da godt nok et specielt sted”, så har man også mere lyst til at gøre sig umage med sit studium. Det kan jeg i hvert fald godt lide at tænke, siger han.

Gåturen ender på en plæne foran Anatomisk Institut, hvor Søren Nicholson med buskrydderen går i gang med at slå græsset omkring skilte og ved kanterne. Hans sikre og hurtige bevægelser afslører, at han har mange græsstrå på samvittigheden.

Et godt sammenhold

Søren Nicholson har efterhånden clearet alle skilte og dæksler på sin rute for uønsket bevoksning, og

han skal nu mødes med sin faste makker, Sten Damsgaard, for at luge bede. Søren Nicholson går ned mod Vennelyst Boulevard, hvor Sten Damsgaard kommer kørende i en multitraktor. De hilser på hinanden med et vink.

– Vi gartnerne har et rigtig godt fællesskab, og folk er altid klar til at hjælpe de andre, hvis der mangler en hånd et sted. Jeg arbejder sammen med Sten hver dag, så vi har en rigtig tæt forbindelse til hinanden, siger han og hopper op i traktoren til sin makker for sammen med ham at fortsætte det, der i Søren Nicholsons øjne ikke ”bare” er et arbejde.

– Vi kommer rundt til alle parkens bygninger og mennesker. Det er næsten det mest fantastiske ved det her arbejde. Sammen med posten er vi de eneste, der har hele universitetet som vores arbejdsplads. Jeg er meget stolt over at passe den her utrolige park, der danner rammen om noget så vigtigt som læring. ■

Forskning til folket

TTO Forskning skal ud og virke i samfundet. Technology Transfer Office på Aarhus Universitet hjælper forskerne med at få idéerne fra tegnebrættet ud i virkeligheden.

Af **Ida Hammerich Nielson**

ihn@adm.au.dk

-Der er masser af spændende forskning på universiteterne. Men hvis forskningen ikke bliver ledt videre ud i samfundet, kommer den ikke befolkningen til gode. Sådan siger Thomas Tscherning, som er direktør for universitetets Technology Transfer Office (TTO). Som en navneoversættelse antyder, er det her, forskernes mest kommercielt lovende projekter bliver hjulpet ud af den universitære rugekasse og over i et virksomhedssamarbejde. Helt konkret hjælper TTO forskerne med at tage patenter på deres opfindelser, hvilket er en forudsætning for, at investorer efterfølgende vil være med til at skyde penge i produktudviklingen.

- Vil man udvikle et produkt, bliver man nødt til at få privatpersoner, firmaer eller organisationer til at investere i det undervejs. Og det gør de kun, hvis de får et afkast af det. Rettighederne til det afkast kan kun beskyttes, hvis vi har et patent på produktet, siger Thomas Tscherning.

Investering i nutiden

Når en idé skal gøres til virkelighed, er første fase, at forskeren afleverer sin idé eller opfindelse til TTO, der

vurderer, om idéen kan patenteres, og udformer en patentansøgning. Efter ansøgningen går der typisk 3-5 år, før der rent faktisk kommer et patent ud af det. TTO hjælper samtidig forskeren med at finde samarbejdspartnere, der vil finansiere den videre udvikling af produktet.

- Hvis universitetet vil hjælpe samfundet, skal vi hjælpe forskerne med at implementere deres idéer. Det kræver en investering i nutiden at få et afkast i fremtiden, siger Thomas Tscherning. ■

SPINOUTS FRA AARHUS UNIVERSITET

Over de sidste mange år har en række spinout-virksomheder med afsæt i forskning på Aarhus Universitet og Region Midtjyllands hospitaler set dagens lys. Her er nogle eksempler:

Firmaet Sorbisense, der udvikler, fremstiller og markedsfører en patenteret metode til kontinuerlig måling af vandkvaliteten i for eksempel grundvand, drikkevand og vandløb.

Firmaet GenoSkan. Firmaet er et dna-analyselaboratorium, der er specialiseret i dna-genotypning af husdyr.

Virksomheden tilbyder dna-analyser, der spænder fra en enkelt genetisk test på en enkelt prøve til storskala-analyser, hvor der testes op til 1 million genetiske markører på titusinder af prøver.

KOM I KONTAKT MED TECHNOLOGY TRANSFER OFFICE

TTO modtager cirka 40-80 patentidéer årligt fra Aarhus Universitet og Region Midtjylland, og funktionen forsøger at patentansøge cirka 10-30 af disse. Sidder du med en opfindelse eller en idé, som kan have patentpotentiale, er du mere end velkommen til at kontakte TTO på tto@au.dk eller tlf. 8715 3205 for at arrangere et personligt møde.

Landmænd får hjælp af nyt AU-måleudstyr

WEBSTECH Takket være AU-forskning har landmænd nu mulighed for at forhindre, at deres lagre af korn, ensilage eller foder rådner. Hemmeligheden er små bolde, der måler temperaturen inde i bunken - og kommunikerer med landmanden.

Af **Ida Hammerich Nielson**

ihn@adm.au.dk

Sædvanligvis ved landmanden ikke, hvad der foregår nede i hans store bunker af ensilage, korn eller foder. Om der for eksempel er en forrådnelse i gang. Hvor landmanden tidligere har krydset fingre for, at det ikke skete, har han nu mulighed for at opdage en eventuel forrådnelsesproces i tide. Ole Green, forskningskoordinator ved Aarhus Universitet og direktør i WEBSTECH, har udviklet en ny, trådløs sensorteknologi, der kan overvåge temperaturen - og dermed en begyndende forrådnelsesproces - i de store bunker biomasse. Sensorteknologien befinder sig inden i små, farvede bolde, som landmanden placerer inden i bunken.

- De små bolde indeholder avanceret sensorteknologi, der ikke alene kan måle temperaturen nede i bunken, men som også kan kommunikere med hinanden. Måleudstyret i boldene er koblet op på en server, så der kontinuerligt er online-overvågning af bunken. Stiger temperaturen pludselig et sted i bunken, får landmanden en alarm i form af en sms, forklarer Ole Green.

Landmanden bliver på den måde varslet i god tid, før han får reelle tab. Alene i Danmark medfører fejl i ensilering af græs og majs samt fejltørring af korn og frø et årligt tab på

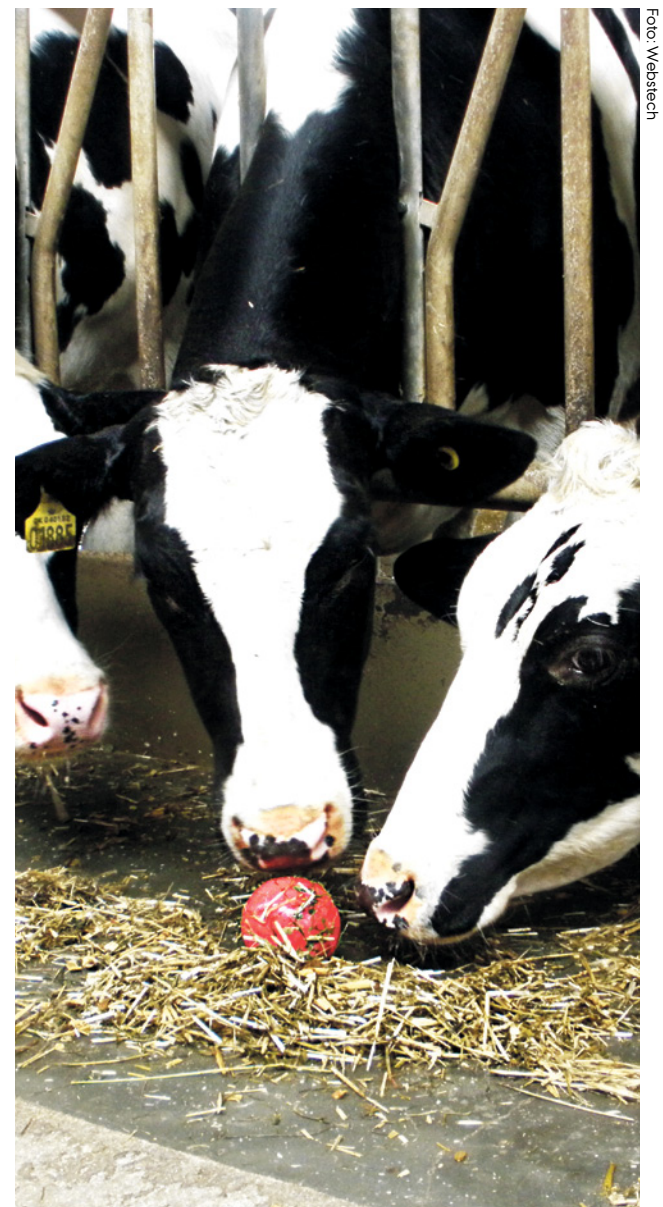
cirka 350 millioner kroner. For en enkelt landmand kan det løbe op i 250.000-750.000 kroner.

Forskning til forbrugerne

Ole Green fik idéen til den nye sensorteknologi i 2006, mens han var forsker på Aarhus Universitet. Han kontaktede Technology Transfer Office (TTO), der lavede en patentansøgning. Da patentet var i hus, meldte de første investorer sig på banen, blandt andre Østjysk Innovation. I 2009 startede Ole Green spin-off-virksomheden WEBSTECH, der i dag videreudvikler, producerer og markedsfører den patenterede trådløse sensorteknologi til biomasse. Han kunne ikke forestille sig at være blevet ved skrivebordet med sin forskning.

- Det er en væsentlig motivation for mig at se min forskning arbejde ude i virkeligheden og se nogle forbrugere få glæde af den. Jeg vil gerne være med til at bære forskningen ud i samfundet. ■

OLE GREEN DELTAGER I PENGEMAGASINETS VÆXTFAKTOR-KONKURRENCE PÅ DR1. SE MERE PÅ DR.DK VED AT SØGE PÅ "OLE GREEN".

Sensorehederne lægges i ensilagestakken og følger ensilagen gennem diverse maskiner lige til foderbordet, hvor de opsamles foran køerne.

Selvfølgelig var der tidspunkter, hvor man ikke sov så godt. Men målet var hele tiden ret krystallklart, og så er det relativt *straight forward* at gebærde sig, siger professor Søren Nielsen om de 12 år med den forskningsbaserede virksomhed Action Pharma.

Foto: Lars Kruse

TEMA

Forskeren skal drive værket

ACTION PHARMA Et potentielt lægemiddel mod nyresvigt blev starten på virksomheden Action Pharma, der i foråret blev solgt for 623 millioner kroner. Selvom forskerne selv ikke bliver rige, så er AU-professor Søren Nielsen ganske godt tilfreds. Og han synes, grundforskning og forretning går fint i spænd.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Når ti års grundforskning ender med at indbringe 623 millioner kroner, betyder det ikke nødvendigvis, at forskerne så bare kan trække sig tilbage og nyde livet.

Søren Nielsen og hans kollega Jørgen Frøkiær fra Vand og Salt Centret ved Aarhus Universitet kan i hvert fald ikke, selvom de i 2000 var med til at stifte et firma, der i begyndelsen af maj i år skulle vise sig at blive en af de største biotek-succeser, siden finanskrisen satte ind i 2008.

Vejen frem mod det potentielle lægemiddel mod akut nyresvigt har nemlig været et langt, sejt og stadig mere kapitalkrævende træk, som investorerne nu kræver sig betalt for.

– Men lidt penge får vi da ud af det, konstaterer Søren Nielsen, der nu er tilbage i rollen som professor og fuldtidsforsker i biomedicin ved Vand og Salt Centret. Firmaet Action Pharma skal lukke og slukke, og det amerikanske medicinalfirma Abbott, der købte frugterne af Aarhus-forskernes arbejde, fortsætter udviklingen af medicinen, der kan betyde et paradigmeskifte i behandlingen af nyresvigt.

Det har Søren Nielsen det fint med.

– Som læger er vores fornemste opgave at sikre, at der bliver gjort noget for patienterne, siger han og tilføjer, at det også er vigtigt for forskerne, at de kunne leve op til investorernes tillid.

Dyreforsøg tændte drømmen

Drømmen om at kunne hjælpe patienter begyndte for 12 år siden, da Søren Nielsen og Jørgen Frøkiær i samarbejde med Thomas Jonassen fra Københavns Universitet og den senere nobelprisvinder Peter Agre i dyreforsøg fandt nogle stoffer, som kunne beskytte mod nyreskader.

– Vi syntes, det skulle udnyttes til patientbehandling, og vejen frem var gennem et firma, fortæller Søren Nielsen.

Den vej gik over Østjysk Innovation, der investerer i forretningsudvikling og skød 1,2 millioner kroner i Action Pharma.

Samtidig blev der lavet samarbejdsaftaler med Aarhus Universitet og Københavns Universitet, der sikrede de gode rammer for forskerne.

Dobbeltkarriere

Nøgleordet var "keep it simple", fortæller Søren Nielsen, der selv sad i firmaets direktørstol frem til 2010.

– På den tid var der stor optimisme i forhold til bioteknologiens muligheder. Den fik meget *hype* efter kortlægningen af det humane genom og de muligheder, det åbnede for nye lægemidler. De fleste biotekfirmaer opbyggede omfattende struk-

” *Drivkraften er ikke den store gevinst, men glæden ved at se målet – og nå det.*

Søren Nielsen,
professor i biokemi

turer omkring udviklingen af lægemidler med alle kompetencer *in-house* og børsintroduktion som målet. Men vi valgte en virtuel struktur med relativt få fastansatte for så at tage de nødvendige kompetencer ind, efterhånden som vi nåede frem til de faser, der er i udviklingen af lægemidler, forklarer Søren Nielsen.

Set i bakspejlet mener han, det måske var en af grundene til, at Action Pharma modsat mange andre biotekselskaber senere overlevede finanskrisen.

Opbygningen af Action Pharma var mest en praktisk foranstaltning.

– Parallelt med firmaet forskede vi jo også. Det var så at sige en dobbeltkarriere. Men i mine øjne er der ingen forskel på at drive et grundforskningscenter eller en forskningsbaseret virksomhed – heller ikke samtidigt. Forskeren skal skabe et

produkt i form af god forskning, der kan publiceres og skaffe midler til at ansætte folk. Virksomheden skal nå nogle milestones, der kan sælges til venturekapital. Konceptet er det samme og kræver de samme kompetencer, siger Søren Nielsen.

Krise og feberredninger

At skaffe den nødvendige kapital blev efterhånden Søren Niensens væsentligste opgave.

– Det har været en sej proces, og der var perioder, hvor vi var tæt på ikke at have en krone i kassen. Specielt da finanskrisen kom, var det nødvendigt med nogle feberredninger. Investorerne blev om ikke paniske, men de skulle jo finde ud af, hvordan deres forretningsmodel så kunne fungere i forhold til investeringer i biotek, siger Søren Nielsen.

Han mener ikke, at venturekapitalen i sin klassiske form har vist sig velegnet til den lange udviklingshorisont i biotekbranchen.

– En af grundene til de mange lig i biotekbranchen var nok, at investorerne troede, at vejen til produkter ville være kortere, end den viste sig at være. Det geniale ved biotek er, at den er meget fokuseret, men målet ligger langt ude, konstaterer Søren Nielsen.

Ny strategi

Finanskrisen blev et vendepunkt for det aarhusianske firma. Investorerne var ikke risikovillige og ville kun fortsætte med de firmaer, de allerede havde skudt penge i. Det gav problemer, for i hver ny investeringsrunde skal et firma som Action Pharma helst kunne tiltrække en ny kapitalfond som en slags blåstempling af projektet.

– Jeg gik derfor over til at være fuldtidsdirektør, for at vi kunne fastholde det momentum, der kunne bringe os i mål, fortæller Søren Nielsen.

Og da fase 2 i de kliniske forsøg i patienter i 2010 leverede positive data, headhuntede Action Pharma den tidligere koncerndirektør i Novo Nordisk, Ingelise Saunders, til posten som administrerende

direktør med det formål at fokusere på et salg.

På det tidspunkt begyndte firmaet også at arbejde sammen med en Boston-baseret investeringsbank, der arbejder med strategisk rådgivning og salg af bioprodukter til farmaindustrien.

Alle andre projekter end nyremedicinen blev lagt til side. Det gjaldt blandt andet nogle mulige lægemidler mod fedme og type 2-diabetes. Den erfarne biotekkvind Ingelise Saunders blev direktør, mens Søren Nielsen fortsat var ansvarlig for forskning og kliniske forsøg og tog orlov fra universitetet.

Så var vejen banet til det succesrige salg, hvor investorerne hentede langt mere end de 286 millioner kroner, der var skudt i det lille firma.

Forskeren skal drive værket

Og hvad har Søren Nielsen så lært af et dusin års omgang med innovation og forretningsverdenen?

Sva ret kommer prompte.

– Vil man udnytte forskning, skal den komme fra forskningstunge miljøer, og forskerne skal være med hele vejen. Det er dem, der har viden og indsigt og kan argumentere for, at netop denne teknologi og dette koncept virker. Alt andet er halsløs gerning, fastslår han.

Som forsker kan man ikke slippe det hele og tro, andre kan tage over. Innovation skal være fokuseret, og forskeren skal drive værket med sine nøglekompetencer. Det er jeg helt overbevist om, fastslår Søren Nielsen.

Og så skal der være klare strukturer, hvor forskeren kun skal gennem én dør på universitetet.

– For meget bureaukrati går ud over momentum, fokus og entusiasme, men de elementer skal være der både i forskning og innovationsprocesser. Drivkraften er medejerglæden. Og glæden ved at se målet og nå det. Så kommer gevinsten som altid med det lange seje træk.

– Det er vi som forskere gode til. Bare vi får lov! ■

”Det er ikke længere nok at have et snit på 11”

JOBPARAT Arbejdsløsheden for nyuddannede akademikere stiger og stiger og var i april måned på 27,2 procent. De studerende går dog ikke i panik af den grund, men er yderst bevidste om at gøre sig jobparate. *UNIvers* sætter på de næste sider fokus på, hvordan du undgår arbejdsløshedskøen.

Af Marie Groth Andersen og
Kristian Serge Skov-Larsen

mga@adm.au.dk og ksl@adm.au.dk

Over hver fjerde nyuddannede akademikere i Danmark stod i april måned plantet i arbejdsløshedskøen ifølge Akademikernes Centralorganisations nyeste statistik. Dermed er ledigheden blandt de nyuddannede den højeste, siden krisen brød ud i efteråret 2008.

I Aarhus Kommune er særligt cand.merc.erne og de humanistiske magistre ifølge AC-statistikkerne blandt de hårdest ramte med

henholdsvis 37,8 procent og 36,8 procent ledighed hos dimittenderne lige nu. Det får dog ikke de studerende til at gå totalt i jobpanik, fortæller Simon Hartington. Han er formand for det nystiftede Academic Business Council, der er en studenterpolitisk organisation for en række erhvervsøkonomiske uddannelser på BSS – herunder de cand.merc.-studerende.

– Det kan ikke undgås, at tanken om ledighed ligger i baghovedet, men det er ikke noget, vi snakker om hver dag i frokostpausen. Arbejdsløshed har været en del af vores virkelighed siden 2008, så vi har haft tid til at vænne os til det, siger han.

Mere bevidste valg

Heller ikke Rasmus Markussen, der er formand for Arts-rådet, ser den store panik i dagligdagen. De studerende er dog blevet meget mere opmærksomme på deres valg gennem studiet, fortæller han.

– Mange humanister er utroligt bevidste om, hvor deres fremtidige karriere kan ligge, og hvilke fag, praktikpladser og studiejobs, der kan hjælpe dem i den retning. Vi er langt hen ad vejen ansvarlige for at skabe vores egne jobs, siger han.

Den tendens kan Simon Hartington fra BSS nikke genkendende til.

– Det mit indtryk, at specielt kandidat-

studerende gør mere for at skille sig ud fra mængden, fordi virksomhederne har brugt finanskrisen til at hæve overliggen for deres krav til nyuddannede kandidater. Det er ikke længere nok at have et snit på 11 for at få de gode jobs serveret på et sølvfad. Alle studerende skal arbejde mere for at kunne få de samme jobmuligheder, som studerende med samme gennemsnit havde før krisen. Her er studiejobs, praktikforløb og frivilligt arbejde en naturlig måde at føje noget ekstra på CV'et, siger han.

Ingen grund til panik

Jette Hammer, som er leder for AU Career ved BSS, hvor studerende kan blive rådgivet om fremtidens jobmuligheder, kan også godt mærke det øgede fokus på at få de helt rigtige kompetencer.

– Hvor vi tidligere ofte formidlede kontakt fra virksomheder til de studerende, er det i dag omvendt. Nu kommer de studerende af sig selv og vil have hjælp til at få kontakt til virksomhederne, siger hun.

Jette Hammer understreger dog, at der trods de høje arbejdsløshedstal ikke er grund til at gå helt i panik.

– Studerende er i dag mere fokuserede på, hvad de kan gøre for at undgå arbejdsløshed. Nogle er næsten lidt stressede over alt det, de gerne vil nå at have på deres CV i løbet af studietiden. Der er virkelig fokus på at få det bedst mulige CV lige nu, siger hun.

Sådan ruster de studerende sig

Julie Arrildt,
statskundskab på 4. semester:

– Arbejdsløshed er noget, jeg går og frygter. Jeg laver noget frivilligt arbejde ved siden af studiet for Ungdommens Røde Kors og som redaktør for studiebladet *Kandestøberen*. For mig handler det om at spore mig ind på, hvad jeg gerne vil, men også at gøre mig mere attraktiv, når jeg skal ud at søge job som færdiguddannet.

Patrick Johansen,
jura på 2. semester:

– Mit studie åbner flere muligheder, så jeg kan få arbejde inden for rigtig mange områder. Jeg sørger bare for at holde mig fra ejendomsret. Senere hen i uddannelsen vil jeg begynde at kigge på, hvor stillingerne ligger henne, og så specialisere mig i en retning, hvor der er jobs at få. Jeg studerer ikke i fem år for at komme ud og blive arbejdsløs.

Maria Breiner Nielsen,
musikvidenskab på 2. semester:

– Jeg er bange for at blive arbejdsløs, fordi jeg ikke ved, hvad jeg skal, og fordi der ikke umiddelbart er så stor efterspørgsel fra samfundets side. Jeg prøver at strukturere min uddannelse, så jeg kan bruge den bagefter. Omvendt gør jeg ikke noget, som jeg ikke har lyst til, for at tækkes arbejdsmarkedets krav. Det handler for mig om at finde et kompromis mellem at følge min lyst og gøre min uddannelse erhvervsrettet.

Michael Bjerg-Nielsen,
biologi på 6. semester:

– Jeg er helt sikkert nervøs for, om jeg kan få et job efter min uddannelse. De optager flere og flere på studiet hvert år, selvom arbejdsløsheden blandt kandidater er rigtig høj. Det er svære vilkår at få arbejde i. Jeg drømmer om at blive ph.d.-studerende, men jeg tør ikke. I de tre år vil der blive uddannet en masse, som vil overhale mig. For at styrke mine chancer for at få arbejde efterfølgende søger jeg studiejobs i konsulentvirksomheder, men efterspørgslen på arbejdskraft er meget lille.

Brug studietiden aktivt til at øge dine jobchancer

GODE RÅD Overskrifter som "Arbejdsløshed: Ekspert frygter 80'er-tilstande" og "Arbejdsløshed i EU når nye højder" er ikke ligefrem sjov læsning for studerende, der snart skal ud på jobmarkedet. Men der er heldigvis flere ting, du som studerende kan gøre i løbet af studietiden for at øge dine jobchancer. *UNivers* har frittet leder for AU Career Jette Hammer for konkrete råd fordelt efter, hvor langt du er i studierne.

Af Marie Groth Andersen
mga@adm.au.dk

DET FØRSTE ÅR PÅ STUDIERNE

- Glem karrieren, og koncentrer dig om at komme godt i gang med studierne, lær arbejdsformen og faget at kende. Fokus skal være på din trivsel i studiet.
- Fokuser på at opbygge et netværk på dit eget studie, men opsøg også folk fra andre studier, og vær aktiv i studenterorganisationer.
- Skal du have et studiejob, behøver det ikke nødvendigvis at være studierelevant. Det er fint, hvis det kan lade sig gøre, men så tidligt i studierne er det begrænset, hvor meget faglighed du kan byde ind med, og et job i et supermarked eller som phoner er fint.

ANDET OG TREDJE ÅR

Engager dig stadigt aktivt i studenterforeninger eller i andet frivilligt arbejde, som kan give dig kompetencer såsom erfaring med planlægning og afvikling af arrangementer, projektledelse eller kommunikation.

- Dyrk dit netværk ved at gå til karrierearrangementer, hvor du kan møde repræsentanter fra erhvervslivet og det offentlige.
- Begynd at overveje dit praktikophold eller et eventuelt udlandsophold, da det kan tage tid at få det til at falde på plads.
- Kig dig om efter et studierelevant studiejob. Ud over at lede i jobbanker, så husk også at søge uopfordret. Hos mange små og mellemstore virksomheder er chancen for at blive set større end hos store virksomheder.
- Overvej mulighederne for at skabe dit eget studiejob ved at blive iværksætter. Deltag eventuelt i forløb hos Studentervæksthuset ved Aarhus Universitet. Du behøver ikke nødvendigvis have en god idé på forhånd, erhvervslivet efterspørger også folk, der kan realisere andres idéer.

VED START PÅ KANDIDATUDDANNELSEN

Nu skal du for alvor til at handle i forhold til at komme i praktik eller på udlandsophold.

- Hvis du skal nå at have 2-3 års studierelevant erfaring, inden du bliver færdig, skal du have et studierelevant job nu. Alternativt kan du også engagere dig i frivilligt arbejde, der giver relevante kvalifikationer.
- Undersøg mulighederne for at få en mentor eller for at deltage i job shadow-programmer via AU Alumni eller AU Career.
- Dyrk dit netværk ved at gå til netværksarrangementer med alumner eller det øvrige erhvervsliv.

MENS DU SKRIVER SPECIALE

- I disse tider er det klogt at begynde jobsøgningen, mens du skriver speciale.
 - Skab en fast rutine for din jobsøgning, sæt en halv dag eller en aften af til det om ugen, så du stadig fokuserer hovedparten af din tid på specialet.
- Søg uopfordret, og kontakt virksomhederne inden. Lad være med at sende ansøgninger til en info-mail, spørg i stedet, hvem du skal sende din ansøgning til.
- Når du kontakter virksomheder og får afslag, så spørg, om de kan anbefale andre interessante virksomheder eller organisationer, som du kan søge hos.
- Dyrk dit netværk.
- Brug de sociale medier og gør opmærksom på, at du snart bliver færdig og derfor søger job.
- Undgå at holde en lang ferie efter specialet. Det er fristende og kan føles tiltrængt, men statistikken viser, at jo tidligere du søger, jo lettere er det at få job.
- Tænk længere end bare Aarhus. Søg jobs i hele Danmark, i Europa og i den øvrige verden. Mulighederne er mange, hvis du er mobil.
- Der er forskellige ordninger, man kan tænke i, hvis man søger i små og mellemstore virksomheder, foreksempel Videnpilotordningen, hvor en virksomhed kan få støtte til at ansætte en akademiker, hvis der er ansat færre end to akademikere i virksomheden.

INVITATION TIL ÅBENT HUS

STATSBIBLIOTEKET FYLDER 110 ÅR

FREDAG 15. JUNI KL. 14-18 OG LØRDAG 16. JUNI KL. 10-13

Nyd udsigten fra bogtårnet og få en præsentation af Statsbibliotekets virksomhed, som begyndte i 1902. Se hele biblioteket ved en rundvisning og smag en forfriskning i kantinen, som udvider åbningstiden i anledning af fødselsdagen/jubilæet.

FEST HELE UGEN

Fra mandag 11. juni og hele ugen markerer vi i øvrigt begivenheden med en række arrangementer for de studerende. Arbejdsroen og studiefreden kan blive midlertidigt afbrudt på grund af fejringen.

Se mere på statsbiblioteket.dk/110-aar

STATSBIBLIOTEKET
EN DEL AF AARHUS UNIVERSITY LIBRARY

Uvisheden er det værste

LEDIGHED En kandidateksamen, udmærkede karakterer og gåpåmod er ikke altid nok til at bane vejen til det forjættede arbejdsmarked. Det har 31-årige Marie Schlüsen måttet sande. Hun har sendt et sted imellem 100 og 200 ansøgninger ud, men har nu gået ledig i over halvandet år.

Af Marie Groth Andersen
mga@adm.au.dk

Tak for din ansøgning. Du er desværre ikke kommet i betragtning til jobbet. Den melding har 31-årige Marie Schlüsen mødt hundredvis af gange, siden hun i november 2010 blev cand.mag. i medievidenskab fra Aarhus Universitet. De mange afslag har sat sig spor.

Marie Schlüsen var ellers fuld af gåpåmod hen mod afslutningen af sin uddannelse og drømte om at få job som udviklingskonsulent i en region eller kommune.

– Jeg var ret optimistisk omkring min jobsituation, mens jeg skrev speciale, og jeg begyndte så småt at sende ansøgninger ud.

Ansøgningerne gav dog ikke pote, og de var måske også lidt halvhjertede eller ufokuserede, erkender hun i dag.

I løbet af det første aktiveringsforløb, som var et 6-ugers jobansøgningskursus, gik det for alvor op for Marie Schlüsen, at det godt kunne gå hen og blive svært at få job, for her mødte hun rigtig mange andre veluddannede mennesker uden job. Selv til korte projektstillinger og barselsvikariatier var hun i konkurrence med flere hundrede andre ansøgere.

For ikke at ruste til rent fagligt besluttede Marie Schlüsen at søge en stilling med løntilskud. Det lykkedes hende at få foden indenfor hos Lemvig Kommune, så hun rykkede teltplænen op i Aarhus og flyttede til Vestjylland. Desværre blev det projekt, hun arbejdede på, ikke forlænget. I stedet fik hun et nyt job med løntilskud, denne gang hos Fiskeriskolen i Thyborøn. Men heller ikke her kastede indsatsen en forlængelse eller fastansættelse af sig.

Doven og forkælet?

Selvom arbejdsløshedsstatistikkerne taler deres tydelige sprog om, at det er svært at få job i dagens Danmark, så møder Marie Schlüsen stadig fordommen om, at hun er doven og forkælet og derfor ikke har et job.

– Jeg er blandt andet rigtig træt af at høre på Joachim B. Olsen, men også bunkerne af velmenende råd fra alle mulige, jeg møder. Retorikken omkring det at være arbejdsløs er ofte noget i retning af, at hvis man vil, så kan man også få et job. Man skal bare tage

sig sammen.

Det klinger lidt hult i Marie Schlüsenes ører, for hun føler, at hun gør, hvad hun kan.

– Mine møbler er opmagasineret hos min mor i Viborg, hvor jeg også bor lige nu, så jeg er parat til at flytte derhen, hvor jeg kan få et job. Jeg har søgt jobs i både Hjørring, Tønder, Korsør og endda på Bornholm, forklarer hun.

I majsolens bagende hede kan det måske virke meget rart at gå ledig, så man frit kan nyde sol og sommer. Og det har da også lettet en del på Marie Schlüsenes humør, men det er ikke nogen badeferie at være arbejdsløs, pointerer hun.

– Hvis jeg vidste, at det ville slutte og hvornår, så ville det da være meget dejligt. Men jeg går konstant rundt og har dårlig samvittighed, for jeg føler hele tiden, at jeg burde gøre mere. Lige lave et opkald mere eller skrive en ansøgning mere, så det er svært at nyde og slappe af.

Rystet i sin grundvold

Jobsøgning og soldyrkning kan dog godt kombineres, og i øjeblikket søger Marie Schlüsen et job om dagen, men i perioder har hun kun haft overskud til at søge de obligatoriske to jobs om ugen.

Humøret var for alvor nede at vende for nogle måneder siden, hvor bare det, at hendes kæreste spurgte, om hun havde haft en god dag, kunne få hende til at græde.

– Det der med, at det er lige meget, om jeg står op om morgenen, det har jeg haft det svært med. Jeg skal ikke op og på arbejde, og jeg føler ikke, at jeg har oplevet noget som helst, når min kæreste kommer hjem og fortæller om sin dag.

Marie Schlüsen er ikke i tvivl om, at det at gå arbejdsløs så længe har haft konsekvenser for hende personligt.

– Jeg har ikke før haft problemer med min selvtillid, men jeg føler virkelig, at jeg er blevet rystet i min grundvold af den her oplevelse. Det har påvirket mig meget psykisk, og jeg har oplevet at være bange for at være alene. Jeg tror, det er fordi, der er så mange ting i mit liv, der er usikre lige nu. Jeg ved ikke, hvor jeg skal bo, eller hvor jeg skal arbejde.

Denne uvished er noget af det værste ved hendes situation, mener Marie Schlüsen.

Marie Schlüsen er cand.mag. i medievidenskab fra Aarhus Universitet, men har gået ledig i mere end halvandet år. Det er en oplevelse, der har rökket ved selvtilliden. Det er dog lidt lettere at holde humøret oppe, når ansøgninger og forberedelser til jobsamtaler kan tages med ud i solen

Gid jeg havde haft et studiejob

Selvom Marie Schlüsen mener, at det er samfundskonjunkturene, der er skyld i hendes arbejdsløshed, så er der ting, hun i dag ville ønske, hun havde gjort anderledes i løbet af sin studietid.

– Når jeg ser tilbage, ville jeg ønske, at jeg havde brugt mine praktikker i løbet af studiet mere aktivt til netværksskabelse, og at jeg havde haft et studiejob, som kunne have givet mig noget erfaring. Det betød meget for mig at fordybe mig i studiet, men jeg har

nok nydt det lidt for meget.

Med sommersonen har Marie Schlüsen også fået mere overskud til at gå konstruktivt til sin situation. Hun forsøger at arbejde med at blive endnu bedre til at fokusere og målrette sine ansøgninger.

– Jeg vil øve mig i at målrette mine ansøgninger endnu bedre, selvom det er svært for mig at skrive, at ét bestemt job er mit drømmejob, for det er alle jobs jo lige nu. Men jeg vil øve mig på det, har jeg bestemt.

Efter perioden, hvor hun har været langt nede, forsøger hun nu at fokusere indædt på det positive, der sker i hendes liv. Og det er hendes bedste råd til andre i samme situation.

– Dyrk de gode ting. Både arbejdsmæssigt og privat. Selvom man ikke lige får et job, så er det jo en god ting, at man bliver kaldt til samtale. Det har a-kassen lært mig at huske på. Man skal også fejre de små sejre. ■

FRYGT FOR MONSTRE LIGGER I VORES BIOLOGI

ØJNENE UNDER SENGEN Menneskers frygt for vampyrer, zombier og varulve skyldes ældgamle, biologisk betingede strukturer i vores centralnervesystem. Ph.d.-afhandling argumenterer for, at monstrene afspejler en af menneskehedens største trusler gennem tiden: vilde rovdyr.

Af **Ida Hammerich Nielson**
ihn@adm.au.dk

Du ligger alene i din seng og er ved at falde i søvn. Pludselig hører du en mærkelig knirken fra stuen. Din allerførste tanke er ikke, at gulvbrædderne giver sig. Din allerførste tanke er, om der er fare på færde. Om der er nogen eller noget i huset, som vil dig det ondt.

– Når mørket falder på, skal der ikke så meget til for at sætte hele det neurofysiologiske alarmberedskab i gang med forhøjet puls og svedige håndflader. Mennesket har i det meste af historien været jaget vildt, og det har sat sig spor i vores centralnervesystem. Vi er hyperopmærksomme over for trusler, siger Mathias Clasen, der i sin ph.d.-afhandling argumenterer for, at biologien kan være med til at forklare, hvordan skrækkfiction virker.

– Menneskets udviklingshistorie har resulteret i en særlig kognitiv struktur, som bestemmer, hvad vi bliver bange for. For eksempel monstre. Monstre som vampyrer eller varulve er i virkeligheden sofistikerede versioner af rovdyr med skarpe tænder eller kløer. Monstre reflekterer på den måde en af de største trusler, mennesket stod overfor i fortiden, nemlig vilde dyr, siger han.

Vampyren er biologi og kultur
Vampyren spiller en vigtig rolle i Mathias Clasens afhandling. Vampyrskikkelsen som en levende død, der drikker blod fra mennesker, findes i stort set alle verdens kulturer og tyder dermed på en fælles kognitiv struktur for, hvad der skræmmer os. Men der er store kulturelle forskelle på vampyrens udseende og karaktertræk. I nogle kulturer har vampyren store hugtænder, i andre har vampyren i

stedet overnaturlige evner som for eksempel evnen til at gøre sig usynlig.

– Vampyren er også et kulturelt fænomen. Kulturelle produkter er altid et produkt af deres samtid, men de skal også placeres i en større biologisk ramme. Vi har brug for en tværfaglig tilgang, derfor har jeg konstrueret en teori om skrækkfiction, der forbinder biologi og kultur. Det giver en mere fyldestgørende forklaring af horrorgenren, siger han.

” Vi har tilbragt det meste af vores udviklingshistorie i mindre grupper, hvor en af de største dødsårsager var at blive dræbt af et andet menneske.

Mathias Clasen,
ph.d.

Problemet med tidligere horrorforskning er ifølge Mathias Clasen blandt andet socialkonstruktivismen, der ikke ser mennesket som biologisk væsen, men udelukkende ser skrækkfiction som et spejl af samtidige strømninger i samfundet. Zombiegyseren ”Dawn of the Dead” fra 1978 blev i det lys tolket

som et udtryk for de hjernedøde masser i forbrugersamfundet – og ikke som en angst for døde mennesker, der bliver levende. ”Eksorcisten” fra 1973 blev set som et billede på generationskløften mellem forældre og børn – og ikke som den demonbesættelse, der blandt andet fik en lille piges hoved til at rotere 360 grader.

– Der er lidt om snakken, for skrækkfiction fungerer også på et metaforisk plan. Men vi bliver nødt til også at have blik for de biologisk betingede strukturer i den menneskelige natur, som former og muliggør genren, siger Mathias Clasen.

Fascination af det farlige

Den biokulturelle tilgang kan forklare, hvordan og hvorfor horrorgenren virker. Men kan den også forklare, hvorfor vi er tiltrukket af skrækkfiction? Hvorfor i alverden vælger vi at se en gyserfilm, der kan resultere i søvnløse nætter og angst for at gå i vaskekølleren?

– En af forklaringerne er, at mennesket har en drift mod at udforske det farlige for på den måde at øve sig på farlige situationer. Kattekillinger er programmeret til at slå med hinanden, fordi det giver dem færdigheder, de kan bruge i kamp senere. På samme måde elsker menneskebørn lege, der er lidt skræmmende. Hvis man

jagter børn gennem hele huset og brøler som et farligt monster, er lykken gjort, siger Mathias Clasen.

Horrorgenrens primære målgruppe er i øvrigt unge mennesker i alderen 16-25 år. Den alder, hvor man for alvor afprøver sig selv, fordi man er på vej til at skulle klare sig selv.

Når mennesker bliver monstre

Mathias Clasens biokulturelle teori om monstre kan også overføres til skrækkfiction med onde mennesker i hovedrollen. Og til vores generelle fascination og optagethed af morderiske galninge. Der dræbes omkring 45 mennesker i Danmark om året, så risikoen for at blive myrdet er meget, meget lille. Ikke desto mindre kan frygten for at blive myrdet virke meget reel.

– Der er en uoverensstemmelse mellem det, vi fascineres af, og det, som egentlig burde optage os. Det er den måde, vi er programmeret på. Vi har tilbragt det meste af vores udviklingshistorie i mindre grupper, hvor en af de største dødsårsager var at blive dræbt af et andet menneske, siger Mathias Clasen.

– I det evolutionære perspektiv er det ret nyt, at vi ikke behøver bekymre os om at blive dræbt eller ædt på vej hjem fra arbejde. ■

AU-foredrag med spansk studenterleder

I protest mod stigende arbejdsløshed, dårlige fremtidsmuligheder og det eksisterende spanske politiske system har store grupper af unge demonstreret over hele Spanien siden maj 2011.

Den 14. juni kan du høre mere om deres erfaringer, og hvad de håber på at opnå, når studenterlederen Aitor Tinico besøger Aarhus Universitet.

Mødet foregår fra kl. 15.30 til 17.00 i Studenternes Hus på Fredrik Nielsens vej 2-4 og er på engelsk. Du kan læse mere på facebook.com/studenterraad

Rejsebøger på trendy-liste

Det er ikke så tit, at udgivelser fra Aarhus Universitetsforlag bliver udnævnt som trendy. Men det er sket for forlagets nye rejsebogsserie, der nu for anden måned i træk er på Euromans hot-liste over ting, man absolut skal have til sommerferien. Læs mere om rejsebogsserien, hvor forfattere, kunstnere og videnskabsfolk skriver om indtil videre Barcelona, Berlin, New York, Paris, Rom og Skt. Petersborg, på unipress.dk/bogserier/vide-verden.

Med det samme man siger noget om indvandring, så rammer det nogle følelser hos folk, siger Simon Weinberger, der sammen med Samuel Michael Olsen kom i alle medier med deres speciale om indvandreres betydning for eksporten.

Overskrifternes forbandelse

MEDIER To studerendes speciale om indvandreres effekt på eksporten fik for nylig alle mediers opmærksomhed. Dagen i overskrifterne bød ud over en vild oplevelse også på fejlfortolkninger af opgavens konklusioner.

Af Peter Nicolaisen
pn@adm.au.dk

Sidst i maj fik de to økonomistuderende Simon Weinberger og Samuel Michael Olsen en brat opgaven, da deres speciale om indvandreres betydning for udenrigshandlen pludselig pådrog sig alskens tryksværte og ætertid.

– Jeg blev vækket af P4 klokken 6.50. De spurgte, om det var mig, der havde været med til at lave specalet, hvilket jeg bekræftede, hvorpå beskeden lød ”Du er på om 10 minutter”. Det var ret vildt. I hvert fald er det ikke sådan, at jeg plejer at starte min morgen, siger Samuel Michael Olsen.

I marts havde de afleveret deres opgave om indvandringens effekt på eksport og import, hvor de

afslutningsvis kommer med anbefalinger til, hvordan Danmark bedst kan udnytte indvandrere til at fremme eksporten. Dengang blev opgaven modtaget i al stilfærdighed. Mediepostyret blev først vakt, da en journalist i Simon Weinbergers netværk fik nys om historien, og så gik det stærkt. Pludselig var de på forsiden af *Politiken* og omtalt i radio- og tv-nyhederne.

Sprængfarligt emne

De to mænd bag specalet er enige om, at en stor del af opmærksomheden på opgaven kan tilskrives emnet.

– Med det samme man siger noget om indvandring, så rammer det nogle følelser hos folk. Det er et emne, som betyder meget for mange, og derfor havde vores op-

gave let ved at vække opsigt. Når der er følelser indblandet, påvirker det også den måde, tingene bliver tolket på, siger Simon Weinberger.

At specalet blev fortolket på mange forskellige måder, kan der ikke være tvivl om. På den nationalkonservative blog Uriasposten blev de to økonomistuderende anklaget for at bedrive marxistisk forskning, mens andre medier sammen med handelsminister Pia Olsen Dyhr vinklede på opgavens perspektiver om indvandringens positive effekt på eksporten.

Ingen mulighed for at sige ”men”

Samuel Michael Olsen føler, at opgaven er blevet taget til indtægt for mange påstande, der ikke er belæg for.

– Vi er blevet anklaget for, at vi

opfordrer til bare at lukke op for indvandringen. Det er noget sludder, og det står ingen steder i vores opgave. Vi har en empirisk undersøgelse, der siger noget om, hvordan landet ligger i forhold til indvandringens sammenhæng med eksport og import. Og så har vi en anbefaling af, hvordan vi kan agere ud fra det og udnytte det på en positiv måde, siger han.

Både Samuel Michael Olsen og Simon Weinberger kunne godt have ønsket, at de selv var blevet hørt mere i forbindelse med, at deres speciale blev hvirvlet ind i en medietornado. Især en episode på TV 2 News irriterer de studerende.

– Da historien kørte som hovedhistorie, havde de en såkaldt ekspert fra RUC i studiet. Hans opgave var at udtale sig om vores

speciale. Problemet er, at han kommer i studiet og siger ”Jeg har ikke læst opgaven”. Alligevel kommenterer han på den og kloger sig på den metode, vi har brugt, selvom det ikke engang er den, vi har brugt. Det er fuldstændig åndssvagt, siger Samuel Michael Olsen.

Simon Weinberger følger op.

– På mange måder er det rigtig spændende at opleve at komme i medierne på en så intens vis. Det er bare irriterende, at man mister magten over sin opgave og ikke kan komme ind i studiet og sige ”men” og fortælle om alle forbeholdene. Det ville faktisk have været meget bedre, at det var os, der var i tv, siger han. ■

AU presentation by Spanish student leader

In protest against rising unemployment, poor future prospects and the current Spanish political system, large groups of young people have demonstrated throughout Spain since May 2011.

On 14 June you can hear about their experiences and what they hope to achieve when student leader Aitor Tinico visits Aarhus University. The meeting will be held from 3:30 to 5:00 PM in the Student House at Fredrik Nielsens vej 2-4 and will take place in English. More information is available at facebook.com/studenterraad

End-of-Semester gathering

The International Centre at AU and the Student House invites all international AU students, mentors, tutors and international coordinators to an End-of-Semester gathering!

From 4:00 PM the Minister for European Affairs, Nikolai Wammen, will tend the bar in celebration of the 25th anniversary of the Erasmus Programme. He will be happy to serve you drinks and answer your questions about European and Danish issues.

The event will take place on 8 June at 3:30 PM. Register by 4 June at studenterhusaarhus.dk

Photo: Roar Lovat Porsike

Lands of Opportunity

HOUSING International students are leaving their home countries in search of better opportunities in Aarhus, Denmark and in Northern Europe.

By **Melissa Hutsell**
meh@adm.au.dk

The worldwide economic recession is having a harsh impact on younger generations. Thousands are leaving their home countries to pursue education and better jobs. Economic hardships have forced the best and brightest to seek jobs and education elsewhere.

Patroula Papayiannidou, from Thessaloniki in Northern Greece, is one of them. She moved to Aarhus 9 months ago to start an MSc in Marketing at the Aarhus School of Business. She chose Denmark because of the highly acclaimed university and because education is provided for free. Another main attraction for Patroula is the good quality of life and high living standards.

"The unemployment rate in Greece is very high; 21 percent of the population have no job."

She explains that unemployment hits the younger population hardest, half of whom have no work.

"The situation is very difficult," she says.

Northern Europe is best

It's no coincidence that students are currently flocking to Northern Europe. According to the Eurostudent Project, which surveys higher education conditions throughout Europe each year, Denmark, Finland and the Netherlands offer the best conditions for students in Europe because of the cheaper education, job availability and higher salaries.

Even though a small wave of recession has been felt in the Scan-

dinavian countries, the standard of living and wages are still higher than in the rest of Europe.

Šárka Panochová, from the Czech Republic, came to Denmark in February to study English Language and Literature. She came to Aarhus because she has always wanted to explore Scandinavia, and the connection between English and Danish.

The unemployment rate in the Czech Republic is currently 6.7% of the labour force. "Getting a job in the Czech Republic is no

” Borders are opening. Companies should open up and take advantage of the benefits of having an international workforce available.

Yulia Tchernaya,
international student
from Belarus

piece of cake," Šárka Panochová explains, "Not that it's impossible, but it's not easy. Ironically, it is very difficult for university graduates to get jobs. As a result, a lot of people end up doing something completely different to what they studied."

Tough times in Denmark also

Yet even in Denmark it's not easy to land a dream job – or even

Photo: Jesper Rasmussen

Med Getting a job in the Czech Republic is no piece of cake. Not that it's impossible, but it's not easy it is very difficult for university graduates to get jobs," Šárka Panochová, an international student from the Czech Republic, explains.

just one which is relevant.

Yulia Tchernaya, from Belarus, is in the second year of her Master's degree in European Studies in Aarhus. She did not move to Denmark for a better education, but rather a different style of education. In her home country, she worked as a professional in the Public Relations field. When she moved to Denmark, she began working in low-skilled jobs such as cleaning. For her, the difficulty in finding work lies in finding a professional job here. Although she knows some Danish, her options are limited.

"It's not easy for foreigners. The world is becoming globalised, nobody can stop it. Borders are opening. Companies should open up and take advantage of the benefits of having an international workforce available," she says.

It is a matter of survival

Patroula Papayiannidou explains

” The most dynamic segment of the country's work force, the people who can work and make a difference, are leaving to find better opportunities elsewhere.

Patroula Papayiannidou, international student from Greece

that companies in Greece, her homeland, are closing or moving abroad to find cheaper labour. It can actually be a disadvantage right now to be well educated, because this means that companies have to pay a higher wage. A number of regulations governing job security and working hours have also been abolished due to the crisis.

"Now there are only part-time work agreements and no fixed hours per week. In other words, you work when you are needed. You do not have a standard job or security."

Patroula says that it saddens

her to see that her country cannot provide for its citizens.

"Most people my age decide to move to find a job. The most dynamic segment of the country's work force, the people who can work and make a difference, are leaving to find better opportunities elsewhere."

Yet she would do the same herself if she got the opportunity to find a stable, well-paid job in another country.

"I would stay wherever that job was. It is sad to leave your country, but now it's a matter of survival." ■

AARHUS UNIVERSITET

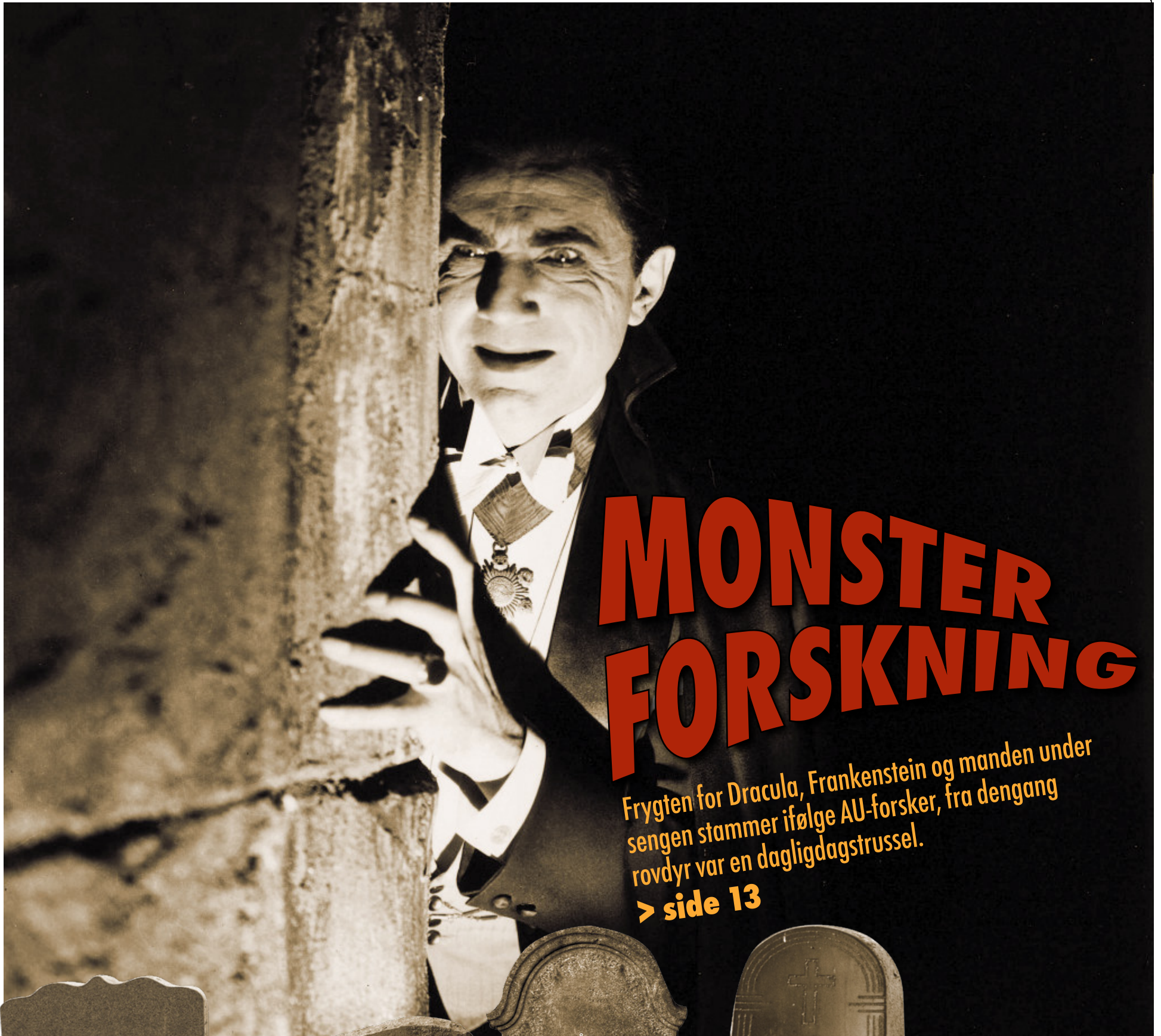
"Det er ikke længere nok at have et snit på 11 for at få de gode jobs"

Læs, hvordan man undgår akademikerarbejdsløsheden, på side 10-12

UNIVERS

STUDENTER SIDERNE

NYHEDER | INTERNATIONAL | STUDENTERTEMA: UD PÅ ARBEJDSMARKEDET | FORSKNING | OG MEGET, MEGET MERE

MONSTER FORSKNING

Frygten for Dracula, Frankenstein og manden under sengen stammer ifølge AU-forsker, fra dengang rovdyr var en dagligdagstrussel.
> side 13

LANDS OF OPPORTUNITY
INTERNATIONAL STUDENTS ARE LEAVING THEIR HOME COUNTRIES IN SEARCH OF BETTER OPPORTUNITIES IN AARHUS, DENMARK AND IN NORTHERN EUROPE.
READ MORE > **SIDE 15**

VELKOMMEN PÅ FORSIDEN
TØ SPECIALESTUDERENDE ENDTE I SAMTLIGE DANSKE MEDIER MED DERES FORSKNING OM INDVANDRERES BIDRAG TIL EKSPORTEN.
LÆS MERE > **SIDE 14**

GODE RÅD OM KARRIEREN
NEJ, DU SKAL IKKE GÅ I PANIK ALLEREDE PÅ 1. SEMESTER. KARRIERECENTERET GIVER GODE RÅD OM, HVORDAN DU GØR DIG TIL EN ATTRAKTIV ARBEJDSKRAFT.
LÆS MERE > **SIDE 11**

JOBPANIK
NYUDDANNEDE SKAL FORBEREDE SIG PÅ, AT JOBBENE IKKE HÆNGER PÅ TRÆERNE. UNIVERS HAR STUDENTERTEMA OM ARBEJDSLØSHED.
LÆS MERE > **SIDE 10-12**

**LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER**